

OCH ♥ TEATR

Mikołaj Gogol

© ZENEK

Przekład:
Julian Tuwim

Reżyseria:
Janusz Gajos

Fot. Robert Jaworski

Obsada: Barbara Dziekan, Krystyna Tkacz, Julia Wszyńska,
Paweł Domagała, Krzysztof Dracz, Andrzej Konopka,
Krzysztof Stelmaszyk, Sławomir Pacek, Jędrzej Taranek
Premiera 23 kwietnia 2022

Mikołaj Gogol

OŻENEK

Reżyseria:
Janusz Gajos

Przekład:
Julian Tuwim

Scenografia:
Zuzanna Markiewicz

Kostiumy:
Dorota Roqueplo

Reżyseria światła:
Katarzyna Łuszczuk

**Producent wykonawcza
i asystentka reżysera:**
Klaudia Błazik

Konsultacje języka rosyjskiego:
Dagmara Kłosińska

**Asystentka ds. scenografii
i kostiumów:**
Małgorzata Domańska

**Asystent producentki
wykonawczej:**
Cezary Margiela

Realizacja światła:
Waldemar Zatorski

Realizacja dźwięku:
Michał Cacko

Obsada (kolejność według autora):

Agafia Tichonowna – **Julia Wyszyńska**
Arina Pantelejmonowna – **Barbara Dziekan**
Fiokła Iwanowna – **Krystyna Tkacz**
Podkolesin – **Paweł Domagała**
Koczkariew – **Krzysztof Dracz**
Jajecznicza – **Krzysztof Stelmaszyk**
Anuczkin – **Sławomir Pacek**
Żewakin – **Andrzej Konopka**
Stiepan – **Jędrzej Taranek**

Premiera: **23 kwietnia 2022**

Licencja na wystawienie utworu została wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS.

W spektaklu wykorzystano utwór *Kyivs'kyi Val's (Kiev Waltz)* Platona Mayboroda.

Julia Wyszzyńska i Paweł Domagała podczas sesji plakatowej,
fot. Robert Jaworski

Jan Gondowicz

Wkręt

„Jak się żenić, to się żenić” – uczy (daremnie) *Wesele*: „topi się, kto bierze żonę”. Rosyjski tytułarny sobowtór polskiej sztuki, *Ożenek*, tę diagnozę tylko wzmacnia. To – pamiętamy – rzecz o tym, jak się żenić, żeby się jednak nie ożenić. Obaj autorzy wiedzieli, o czym piszą. Wypiański (jak przed nim Mickiewicz, Tolstoj czy Conrad, a po nim na przykład Witkacy) ożenił się z dnia na dzień, nikogo nie pytając o zdanie, z byle kim, kto pod ręką, i jak tamci – z kiepskim skutkiem. A Gogol nie ożenił się nigdy i bał się śmiertelnie kobiet.

Z tym założeniem *Ożenek* daje piękny przykład fabuły negatywnej: coś, do czego zmierza akcja, nie dochodzi do skutku. Nawet w prozie jest to nieczęste. Na myśl przychodzi tylko *Grek Zorba* („Jaka piękna katastrofa!”). A już w dramaturgii to zupełny wyjątek. Nic dziwnego, że w *Ożenku* wszystko stoi na głowie. On żaloszny, ona żadna. Romansu nie ma, miłości nie ma, głównej postaci męskiej brak charakteru, głównej postaci żeńskiej brak wdzięku i urody. Słowem – nic nie ma, jak w kabaretowym monologu

pijackim Tuwima: „Wychodzę z knajpy i wsiamam w samochód. Ale to jakiś dziwny samochód. Kół nie ma, motoru nie ma, kierownicy nie ma, siedzeń nie ma, karoserii nie ma, w ogóle nic nie ma, tylko stoi jakiś facet i wali mnie w mordę”.

Ale coś jednak jest. To znaczy brak nieodzownych składników komedii eksponuje osoby i sprawy z drugiego planu, które nagle zajmują proscenium. Osoby – to swatka Fiołka Iwanowna i przyjaciel męczycusza Koczkariew. Swatka nachodzi swojego klienta już trzeci miesiąc, przyjaciel, dowiedziawszy się o tym, wykazuje w kojarzeniu małżeństw przeraźliwą skuteczność i wywala babsko za drzwi. To oni oboje nakręcają akcję, pchając biernego Podkolesina do czynu, czyli ożenku z 28-letnią starą panną z niższych sfer, o której jeszcze przed południem nie słyszał.

Trzeba przyjrzeć się temu bliżej. Podkolesin to radca dworu, ma rangę cywilną podpułkownika, a więc szlachectwo dziedziczne, jest zastępcą dyrektora departamentu, cieszy się

uznaniem zwierzchności. Na co komuś takiemu swatka? Z usług tego rodzaju korzystają raczej kolegielni rejestratorzy (XIV stopień służbowy) z opowiadań petersburskich Gogola. Gdy ktoś jest już ekscelencją, siłą rzeczy bywa, pokazuje się, uczestniczy, zaszczyca i tak dalej, pośrednicy mu niepotrzebni. A tu, jak mówi Gogol, pusta izba, na środku stojak z fajką, kupka tytoniu na stole, pod ścianą zabłocone buty, miska do mycia w kącie. I kanapa, i kulfon służący. Ależ, *Wasze Wysokobłagorodie*, któż tak żyje! Mamy wierzyć, że przekroczywszy próg biura, z miejsca przekształca się pan w demona sprawczości, tryska energią, zarządza? Nie, takich ludzi nie ma. Ten departament jest taki jak pan, a całe cesarstwo – jak ten departament.

To się nie mogło podobać.

Nazwisko Podkolesin znaczy, że jego właściciel wciąż *popada* pod *koliesą*, czyli wpada pod koła. Ale nikt przecież nań nie najeżdża, żyje sobie spokojnie. Tyle, że czegoś mu brak: wygod, czułości, zadbania... Coś należałoby zmienić, ale

tak, żeby się nie narobić. Dlatego zatrudnił swatkę. Mógłby jeździć z wizytami karetą, którą powinien mieć, ale nie ma ani karety, ani chęci. Niech ktoś to za niego załatwi. I kiedy wreszcie załatwia, i można decyzję przesunąć na święte nigdy, na trop sprawy wpada przeklęty Koczkariew.

I w tym punkcie Podkolesin wpada pod koła. Ów Koczkariew to najciekawsza postać sztuki. Wiemy, że niezbyt dawno ożeniła go właśnie Fiołka, z wynikiem zgoła fatalnym. Ma do niej anse, czego nie kryje, i chciałby zapewne zrobić Podkolesina w to samo. Niech się też drań pomęczą. Ale te nieszlachetne intencje od tego, co rozpętuje Koczkariew, dzieli, jak zwykł mawiać Gogol, „dystansja kolosalnego rozmiaru”. Namawia przyjaciela niedojdę, krytykuje, ośmiesza, kusi, kreśli obrazy idylli, wyciąga do tak zwanej wybranki, popycha i sufluje, w końcu oświadcza się w jego imieniu. Jest chwila, że pada przed swą ofiarą na klęczki! Na co mu to, z jakiej racji mu ten ożenek aż tak niezbędny, co wyzwoliło te szalone ambicje? W nazwisku kryje rozdzierający miaukot i ma w swych

poczynaniach coś z kocich wokalnych desperacji.

A tak w ogóle: kto to jest? Wszystkie postaci *Ożenku* są jednoznaczne, on jeden jest wieloznaczny. Gogol w didaskaliach pożałował mu rangi, przyjacielem Podkolesina mianuje się on sam, w urzędzie wraz z nim nie służy, nie wiecie skąd się wziął, tyle, że został ożeniony z jędzą. Usłużny i bezwzględny, bez trudu pognebia i usuwa ze sceny resztę zalotników Agafii Tichonowny. Wszystko mu się udaje – z wyjątkiem ostatecznego skutku. W ucieczce Podkolesina przez okno – przed nim przecież, nie przed „wybranką”! – jest coś, co budzi podziw – coś na kształt ocknięcia się ze złego czaru.

Kiedy nic nie wiadomo, trzeba uciec się do mitografii. W jej świetle Koczkariew to *trickster*, figura, która z każdych oparów wyjdzie cało, która wystawia do wiatru różne groźne potęgi, która ma zawsze w zanadru nowy fortel i umie okręcić sobie wokół palca, kogo chce. Z mitologii (Hermes, Odyszeusz, germański

bóg Loki) wprowadziła go do kultury literatura rosyjska. Tacy są Niemiec Sztolc z paręnaście lat późniejszej od *Ożenku* powieści Gonczarowa, który usiłuje ściągnąć z kanapy swojego przyjaciela Oblomowa, Foma Opiskin ze *Wsi Stiepanczikowo* Dostojewskiego, kombinator Ostap Bender z *Dwunastu krzeseł* Ilfa i Pietrowa, kot Behemot z *Mistrza i Małgorzaty*. Nie sposób się im oprzeć. Gogol, pisarz demoniczny, wszędzie węszący diabła, nawet do komedii wprowadził kogoś, kto bardziej niż człowiekiem jest demonicznym wyziewem podstępnej mitologii Sankt Petersburga.

I tu od osób przejść można do sprawy. Świat *Ożenku* dzieli się na drapieżców i marzycieli – ta ostatnia kwalifikacja jest jedynym, co łączy Podkolesina z Agafią. Oboje toną w mętnych fantazmatach „co by było, gdyby”. Aż się pośród tych rojeń cokolwiek postarzel. Do naiwnych drapieżców należą zaś ci, którzy w rojeniach marzycieli ujrzeli interes. Zwłaszcza czwórka absztyfikantów Agafii – bezceremonialny kupiec Starikow, chamowaty egzekutor Jajecznicza,

gadula marynarz Żewakin i wątpliwej męskości zupak Anuczkin mają ściśle określone wymogi. Stanowią oni tło dla zasadniczego problemu i przedmiotu dociekań *Ożenku*, jakim jest wkręt – operacja mentalna, stosowana przez sprytnych na frajerach. Jedynym prawdziwie sprytnym jest w *Ożenku* Koczkariew, drapieżca autentyczny, na nieszczęsnej „młodej parze” testujący swoją sprawność.

Przed Gogolem wkręt nigdy nie pojawił się na scenie – a w prozie dopiero w sławnej scenie malowania płotu z *Tomka Sawyera* Twaina, której Gogol znać nie mógł, bo powstała w roku 1876, czyli 34 lata po premierze *Ożenku*. Tymczasem pośród innych odwiecznych aktywności ludzkich, jak uwodzenie, ciągnięcie za język, puszenie się, oszczerstwo, nagonka, granie wariata i tak dalej – wkręt wciąż nie przykuwa uwagi. Nawet Shakespeare go nie zna!

A przecież nic miłszego, niż napuścić kogoś na wykonanie czegoś, czego on zrobić nie chce. I to tak, by ofiara mniemała, iż chce tego najbardziej, z własnej woli, dla pełni szczęścia. Mało jest satysfakcji większych, niż wkręcić kogoś skutecznie, bo mało kto to umie. Trzeba mieć talent.

A historycznie biorąc, najważniejszy w *Ożenku* jest monolog, w którym Jajecznicza, z nosem w papierach, bada dobytek wystawionej na sprzedaż panny. Od nieruchomości przechodzi od ruchomości: „»Dwa lisie futra...» Hm. „Cztery wielkie puchowe pierzyny i dwie mniejsze...” – *Znaczący ruch ustami*. – „Sześć jedwabnych i sześć płóciennych sukienek, dwa szlafroczyki, dwie pary...«”. No, mniejsza z tym...”. Nie dopowiada, czego dwie pary, lecz wystarczyło. Na premierze car Mikołaj I, wielki hipokryta, w tym miejscu podniósł się w łozę i wyszedł. Jako oficjalny wieszcz Rosji Gogol był skończony.

Jan Gondowicz – eseista, tłumacz, historyk idei pokątnych. Autor książek na ich temat.

Janusz Gajos oraz zespół aktorski, fot. Robert Jaworski

Janusz Gajos podczas sesji plakatowej, fot. Robert Jaworski

Agafia Tichonowna – Julia Wszyńska

Julia Wszyńska

Aktorka. Absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie. Debiutowała w 2010 roku w spektaklu *Nowe Wyzwolenie* w reżyserii Eweliny Marciniak w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej. W latach 2012–2015 współpracowała z Teatrem Polskim im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy, między 2016 a 2020 rokiem związana z kolei z Teatrem Powszechnym im. Zygmunta Hübnera w Warszawie. Współpracowała z takimi reżyserami, jak: Krystian Lupa, Oliver Frljić, Iwan Wyrpajew czy Maja Kleczewska. Od 2021 roku aktorka występuje na deskach Och-Teatru w spektaklu *Coś tu nie gra* w reż. Krystyny Jandy. W lutym 2022 roku w *Komunie*//

Warszawa premierę miał monodram *Fizyka kwantowa, czyli rozmowy nigdy nieprzeprowadzone* na podstawie scenariusza, w reżyserii i w wykonaniu aktorki.

Laureatka nagród i wyróżnień, m.in. I nagrody 9. Ogólnopolskiego Przeglądu Monodramu Współczesnego w Warszawie za spektakl *Medea* w reż. Eweliny Marciniak, Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska – także za ten spektakl – na 2. Festiwalu Monodramu „Monoblok” oraz Nagrody Publiczności dla najlepszej aktorki 2. Koszalińskich Konfrontacji Młodych „m-teatr” za rolę Zabawnisi w spektaklu *Nowe Wyzwolenie* w reż. Eweliny Marciniak.

Arina Pantelejmonowna – Barbara Dziekan

Barbara Dziekan

Aktorka, wokalistka, pedagog. W 1974 roku ukończyła Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, z którym jest związana do dziś jako profesor doktor habilitowana. Kończąc szkołę zadebiutowała w Teatrze Nowym im. Kazimierza Dejmka w spektaklu *Kubuś Fatalista* w reż. Witolda Zatorskiego. Była aktorką Teatru Nowego w Łodzi (1974-1982), Teatru Narodowego w Warszawie (1982-1984), Teatru Ateneum im. Stefana Jaracza w Warszawie (1984-1986), Teatru Komedia w Warszawie (1986-1987), zespołu Janusza Wiśniewskiego (1988-1991) oraz równolegle Teatru Studio im. Stanisław Ignacego Witkiewicza w Warszawie (1988-1990).

Ponadto była związana gościnnie z Teatrem Powszechnym w Warszawie, Teatrem Muzycznym w Gdyni, Teatrem Nowym w Warszawie, Teatrem Polskim w Szczecinie, Teatrem na Woli im. Tadeusza Łomnickiego w Warszawie, Teatrem Atelier im. Agnieszki Osieckiej w Sopocie, Teatrem Rozmaitości w Warszawie,

Wrocławskim Teatrem Pantomimy oraz Teatrem Żydowskim im. Estery Rachel i Idy Kamińskich w Warszawie. Występowała w spektaklach Kazimierza Dejmka, Zygmunta Hübnera, Bohdana Korzeniewskiego, Wandy Laskowskiej, Adama Hanuszkiewicza, Krystyny Skuszanki, Jerzego Krasowskiego i Jerzego Satanowskiego. Agnieszka Osiecka napisała dla niej 24 piosenki z których powstał recital *Ulica japońskiej wiśni*.

Nagradzana na festiwalach krajowych m.in. Srebrną Łódką w Łodzi (1975), nagrodą aktorską na Festiwalu Dramaturgii Polskiej we Wrocławiu (1981), nagrodą aktorską na Festiwalu Małych Form w Toruniu (1992) oraz międzynarodowych konkursach m.in. nagrodą Fringe First w Edynburgu (1990), Grand Prix na Glob Festiwal w Toronto (1991), nagrodą Jury i nagrodą krytyków dla Najlepszej Aktorki na Festiwalu Teatrów Eksperymentalnych w Kairze (1992). Zagrała także w wielu serialach m.in.: *Lalka*, *Zmiennicy*, *Adam i Ewa*, *Na dobre i na złe*, *Kryminalni*, *Samo życie*.

Fiokła Iwanowna – Krystyna Tkacz

Krystyna Tkacz

Aktorka filmowa i teatralna oraz piosenkarka. Absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie. Na Wydziale Aktorskim warszawskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza prowadziła zajęcia z piosenki. Jako wokalistka zadebiutowała na Festiwalu Piosenki Studenckiej w Krakowie.

Śpiewała w musicalach: *Kabaret* w reż. Jerzego Stuhra, *Crazy for You* w reż. Wojciecha Kępczyńskiego, *Chicago* w reż. Krzysztofa Jasińskiego oraz telewizyjnych recitalach: *Prolog z demonami* w reż. Laco Adamika, *Gorączka* w reż. Michała Kwiecińskiego, *Ja nie chcę spać* w reż. Doroty Kędzierzawskiej.

Stworzyła wiele niezapomnianych ról teatralnych. Występowała w Teatrze Polskim w Poznaniu oraz w warszawskich teatrach: *Rozmaitości*, *Komedia*, *Współczesnym*, *Ateneum*, *Syrena*. Do najważniejszych jej kreacji należą m.in.: *Matka* w *Ślubie* Witolda Gombrowicza w reż. Krzysztofa Zaleskiego, *Sybilla Grochowa* w *Kabarecie Kici Koci* Mirona Białoszewskiego w reż. Tadeusza Słobodzianka, *Celia Peachum* w *Operze za trzy grosze* Bertolta Brechta w reż. Laco Adamika, *Jedwokia Potapowna Chołodenko* w *Zmierzchu* Izaaka Babla w reż. Bogdana Michalika, *Leokadia Begbick* w spektaklu *Mahagony* Bertolta Brechta i Kurta Weilla w reż. Krzysztofa Zaleskiego, *Tancerka* w *Makabreskach*

w reż. Jerzego Bielunasa, *Joyce* w *Przebudzeniu* Shelagh Stephenson w reż. Redbada Klijnstry, *Coming out* Jacka Góreckiego w reż. Aleksandry Popławskiej. Występowała w wielu spektaklach muzycznych, m.in.: *Niech no tylko zakwitną jabłonie* w reż. Krzysztofa Zaleskiego czy *Nie dorosłem. Piosenki Stanisława Staszewskiego* w reż. Jacka Bończyka.

Na deskach Teatru Polonia występuje w spektaklu *Boska!* Petera Quiltera w reż. Andrzeja Domalika, a w Och-Teatrze można było podziwiać aktorkę w spektaklu *Lekcje stepowania* Richarda Harrisa w reż. Krystyny Jandy.

W Teatrze Telewizji wystąpiła m.in. w *Pułapce* Tadeusza Różewicza w reż. Stanisława Różewicza, *Kosmosie* Witolda Gombrowicza w reż. Andrzeja Pawłowskiego, *Żegnaj, laleczko* Raymonda Chandlera w reż. Laco Adamika, *Branzilli* Tomasza Manna w reż. Michała Kwiecińskiego czy *Mahagony* na podstawie *Wzlotu i upadku miasta Mahagony* Bertolta Brechta z muzyką Kurta Weilla w reż. Krzysztofa Zaleskiego.

Zagrała w kilkudziesięciu filmach i serialach.

Została odznaczona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz Złotym Krzyżem Zasługi nadanym przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Podkolesin – Paweł Domagała

Paweł Domagała

Aktor. Absolwent Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Człowiek z podwójnym życiem artystycznym – aktorskim i muzycznym. Występował głównie na deskach Teatru Dramatycznego w Warszawie i Teatru na Woli im. Tadeusza Łomnickiego. Grał m.in. w spektaklach w reżyserii Agnieszki Glińskiej (*Pippi Pończoszanka* Astrid Lindgren w Teatrze Dramatycznym i *Amazonia* Michała Walczaka w Teatrze na Woli), Izabelli Cywińskiej (*Matka i dziecko/Letni dzień* Jona Fosse w Teatrze na Woli), Ondreja Spišaka (*Koziołek Matołek* według Kornela Makuszyńskiego i *Prorok Ilja* Tadeusza Słobodzianka – oba w Teatrze na Woli), Artura Tyszkiewicza (*Nosorożec* Eugène'a Ionesco w Teatrze Dramatycznym) i Jakuba Krofty (*Madame* na podstawie powieści Antoniego Libery w Teatrze na Woli).

Na Scenie Przodownik współtworzył Kabaret na Koniec Świata, którego

repertuar opierał się na aktorskich improwizacjach. Obecnie współtworzy kabaretowy kolektyw Teatrzyk Gędźba.

Zagrał m.in. w filmach: *80 milionów* w reż. Waldemara Krzystka, *Wkręceni* w reż. Piotra Weresniaka, *Gotowi na wszystko. Exterminator* w reż. Michała Rogalskiego, *W jak morderstwo* w reż. Piotra Mularuka oraz w serialu *Żmijowisko* w reż. Łukasza Palkowskiego.

W 2022 roku odbędzie się premiera filmu *Na chwilę, na zawsze* w reż. Piotra Trzaskalskiego, którego Paweł Domagała nie tylko jest współscenarzystą, ale także w nim zagrał.

Paweł razem z Łukaszem Borowieckim założyli niezależną wytwórnę muzyczną „Domagała & Borowiecki”, w której wydali do tej pory trzy albumy *Opowiem Ci o mnie, 1984* i *Wracaj*. Obecnie pracują nad płytą *Narnia*, której premiera odbędzie się w listopadzie 2022 roku.

Koczkariw – Krzysztof Dracz

Krzysztof Dracz

Aktor teatralny, filmowy, telewizyjny, dubbingowy, reżyser. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie – filii we Wrocławiu. Debiutował w 1981 roku w roli Kuby w *Weselu* w reż. Igora Przegrodzkiego na scenie wrocławskiego Teatru Polskiego. Z teatrem tym związany był do 2004 roku, gdzie zagrał w spektaklach m.in. Jerzego Jarockiego, Krystiana Lupy, Jerzego Grzegorzewskiego, Andrzeja Wajdy, Mikołaja Grabowskiego, Rudolfa Ziolo, Jerzego Schejbała, Jana Szurmieja, Szczepana Szczykno czy Barbary Sass. Współpracował również z innymi wrocławskimi teatrami: K2, Poniedziałkowym i Wędrującym. W latach 2004–2014 był w zespole Teatru Dramatycznego w Warszawie, gdzie zagrał m.in. w spektaklach: *Auslöschung/Wymazywanie* w reż. Krystiana Lupy, *Opowieści o zwyczajnym szaleństwie* w reż. Agnieszki Glińskiej, *Kobieta z morza* w reż. Roberta Wilsona, *Iwona* w reż. Piotra Cieślaka, *W imię Jakuba S.* w reż. Moniki Strzępki czy *Alina na zachód* w reż. Pawła Miśkiewicza.

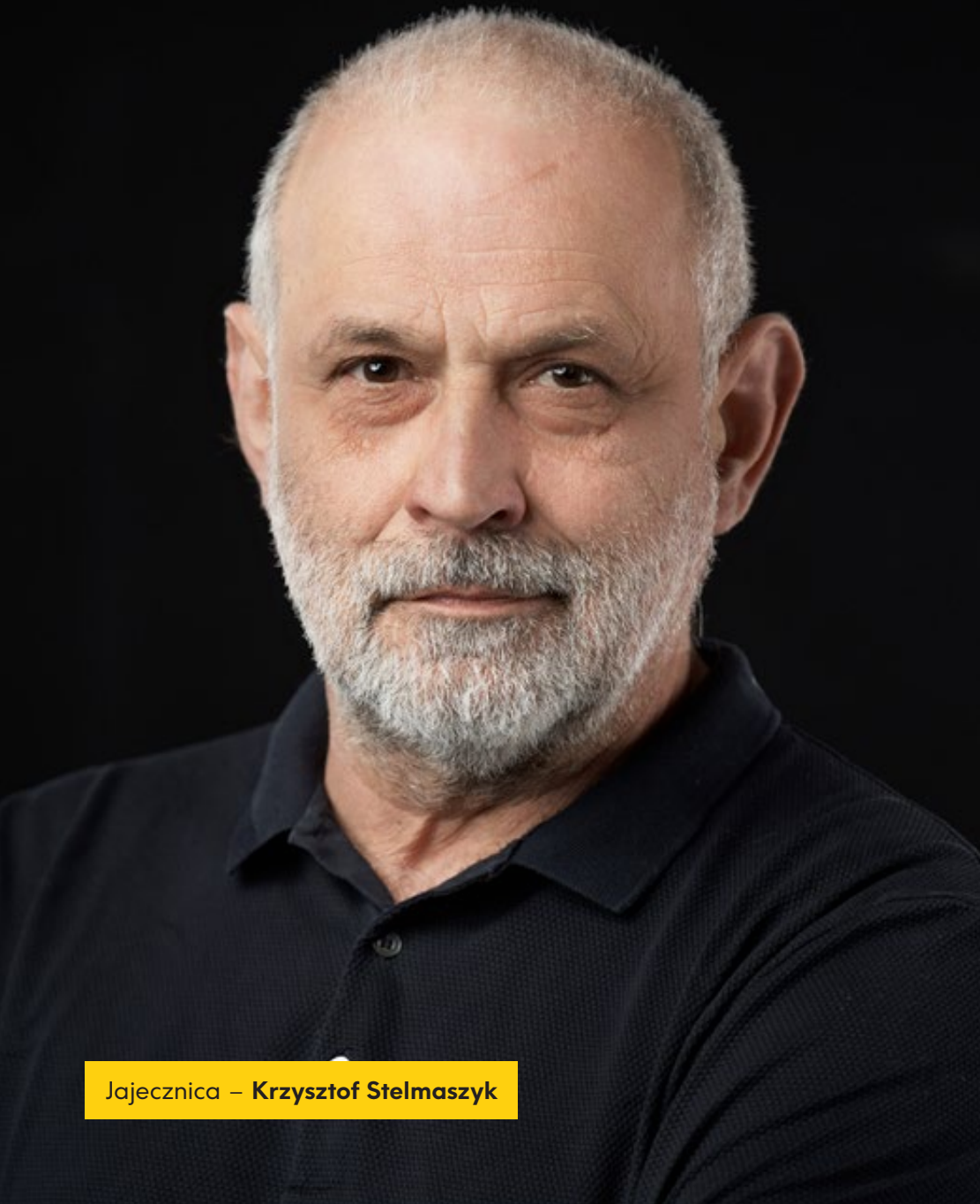
Od 2014 roku występuje na deskach wielu innych teatrów warszawskich: IMKA, Studio, Komedia, Polonia (*Kto się boi Virginii Woolf?; Pan Hoho*), Och-Teatr (*Pomoc domowa*), Polskim, Buffo, Syrenie, Ateneum, 6. Piętro, Współczesnym oraz teatrów krakowskich – Starym i Łaźni Nowej.

W Teatrze Telewizji współpracował m.in. z Jerzym Grzegorzewskim, Jerzym Jarockim, Krystianem Lupą, Kazimierzem Kutzem, Waldemarem Krzystkiem, Maciejem

Wojtyszko czy Anną Wieczur-Bluszcz. Zagrał też w wielu filmach i serialach.

Wielokrotnie nagradzany m.in.: Złotą, Srebrną i Brązową Iglicą, I Nagrodą Aktorską na 39. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych i Główną Nagrodą Aktorską na 3. Festiwalu Komedi Talia w Tarnowie za rolę Marca w *Sztuce* (reż. Paweł Miśkiewicz, Teatr Polski we Wrocławiu, 1999), Feliksem Warszawskim za rolę Eggerta w *Alinie na zachód* (reż. Paweł Miśkiewicz, Teatr Dramatyczny w Warszawie, 2006), Nagrodą dla Najlepszego Aktora na 21. Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym KONTAKT w Toruniu oraz Nagrodą im. Aleksandra Zelwerowicza za najlepszą kreację sezonu 2011/2012 za rolę Jakuba Szeli w spektaklu *W imię Jakuba S.* (reż. Monika Strzępka, Teatr Dramatyczny w Warszawie, 2012), Nagrodą Aktorską na 13. Festiwalu Prapremier w Bydgoszczy w serialu teatralnym *Klątwa: odcinki z czasów beznadziei* (reż. Monika Strzępka, Teatr Łaźnia Nowa w Krakowie i Teatr IMKA w Warszawie, 2014) oraz Nagrodą Aktorską na 13. Festiwalu Gombrowiczowskim w Radomiu za rolę Gonzala w *Trans-Atlantyku* (reż. Artur Tyszkiewicz, Teatr Ateneum im. Stefana Jaracza w Warszawie, 2018).

Od 1989 roku jest pedagogiem krakowskiej Akademii Sztuk Teatralnych – filii we Wrocławiu, gdzie uzyskał stopień profesora. Prowadzi tu zajęcia ze scen współczesnych. Na swoim wydziale wyreżyserował cztery przedstawienia dyplomowe.

Jajecznicza – Krzysztof Stelmaszyk

Krzysztof Stelmaszyk

Aktor teatralny, telewizyjny i filmowy, reżyser. Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. W 1984 roku otrzymał nagrodę na Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi za rolę w debiutanckim spektaklu *Kariera Alfa Omegi* w reż. Tadeusza Łomnickiego.

Po studiach rozpoczął pracę w teatrach warszawskich: Teatrze Polskim (*Matka Stanisława Ignacego Witkiewicza* w reż. Jana Englerta, 1984), Teatrze Współczesnym (*Mistrz i Małgorzata* Michaiła Bułhakowa w reż. Macieja Englerta, 1987), Teatrze Dramatycznym, Teatrze na Woli im. Tadeusza Łomnickiego, Teatrze Narodowym. Do kwietnia 2016 roku był zatrudniony w Teatrze Studio im. Stanisława Ignacego Witkiewicza, gdzie grał w wielu spektaklach, m.in. w *Annie Kareninie* Helen Edmundson w reż. Pawła Szkotaka (2012) czy *Rewizorze* Mikołaja Gogola w reż. Nikołaja Kolady (2014), a sam wyreżyserował *Oleannę* Davida Mameta (2014).

Od 2002 roku związany z Teatrem Montownia, gdzie stworzył niezapomnianą rolę Stavrosa w *Testosteronie* w reż. Agnieszki Glińskiej. Wyreżyserował dwa spektakle Montowni: *Kamienie w kieszeniach* (2007) oraz *Edmond* (2009). W Och-Teatrze występuje w komedii kryminalnej *Lily* w reż. Krystyny Jandy (2020), a w Teatrze Polonia w *Panu Hoho* w reż. Krzysztofa Dracza (2022).

Równolegle występował w wielu filmach, tj.: *Testosteron* duetu Konecki-Saramonowicz, (2007), *Och, Karol 2* w reż. Piotra Wereśniaka (2011), *Pokaż kotku, co masz w środku* w reż. Sławomira Kryńskiego (2011) i serialach telewizyjnych, m.in.: *39 i pół*, *Tango z aniołem*, *Radio Romans*, *Mamuśki*, *O mnie się nie martw*, *Dziewczyny ze Lwowa* czy *W rytmie serca*. Zajmuje się też dubbingiem, jego głos można było usłyszeć m.in. w animowanych produkcjach wytwórni DreamWorks: *Rybki z ferajny*, *Skok przez płot*, *Wpuszczony w kanał*.

Anuczkin – Sławomir Pacek

Sławomir Pacek

Aktor teatralny, filmowy, radiowy i dubbingowy. Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (1990). W latach 1990–1995 związany był z Teatrem Nowym w Warszawie, gdzie współpracował z takimi reżyserami, jak: Adam Hanuszkiewicz (*Ubu Król, czyli Polacy. Improwizacje Alfreda Jarry'ego*, 1991), Waldemar Zawodziński (*Choinka u Iwanowów Aleksandra Wwiedeńskiego*, 1996) czy Kurt Nuotio (*Gówniarze Lyle'a Kesslera*, 1993). W kolejnych latach artystycznie związał się z Teatrem Powszechnym im. Zygmunta Hübnera w Warszawie, gdzie współpracował m.in. z Krzysztofem Nazarem (*Wesele Stanisława Wyspiańskiego*, 1995), Janem Englertem (*Zmowa świętoszków Michaiła Bułhakowa*, 1996), Mariuszem Trelińskim (*Makbet Williama Shakespeare'a*, 1996), Krystyną Jandą (*Panna Tutli-Putli Stanisława Ignacego Witkiewicza*, 1997), Piotrem Cieślakiem (*Ostatnie dni ludzkości Karla Krausa*, 1997), Agnieszką Glińską (*Trzy siostry Antoniego Czechowa*, 1998), Piotrem Cieplakiem (*Król Lear Williama Shakespeare'a*, 2001), Anną Augustynowicz (*Powrót na pustynię Bernarda-Marie Koltèsa*, 2004), Iwoną Kempą (*Dzień Walentego Iwana Wyrpajewa*, 2005), Izabellą Cywińską (*Czarownice z Salem Arthura Millera*, 2007) czy Marcinem

Liberem (*Wojna i pokój Lwa Tolstoja*, 2014). W Och-Teatrze występuje w roli Mietka Wrońskiego w spektaklu *Big Bang* w reż. Piotra Ratajczaka (2021).

Stworzył wiele niezapomnianych ról w słuchowiskach Teatru Polskiego Radia reżyserowanych m.in. przez Janusza Kukulę (*Nareszcie bal Liliany Bardijewskiej*, 1994), Waldemara Modestowicza (*Kopernik z Krakowskiego Przedmieścia Władysława Zawistowskiego*, 1995), Andrzeja Piszczatowskiego (*Ostatnie łóżko Hugo Clausa*, 1998), Jana Warenycię (*Opowiadania kołymskie Warłama Szalamowa*, 2010) czy Dobrosławę Bałazy (*Świadek Sebastiana Reńca*, 2018).

Wystąpił m.in. w filmach: *Ostatni dzwonek* w reż. Magdaleny Łazarkiewicz (1989), *Młode wilki* w reż. Jarosława Żamojdy (1995), *Szczęśliwego Nowego Jorku* w reż. Janusza Zaorskiego (1997), *Kiler* w reż. Juliusza Machulskiego (1997), *Chłopaki nie płaczą* w reż. Olafa Lubaszenki (2000), *Zróbmy sobie wnuka* w reż. Piotra Weresniaka (2003), *Rysa* w reż. Michała Rosy (2008), *Labirynt świadomości* w reż. Konrada Niewolskiego (2017) czy *Kontrakt* w reż. Bruno Brejta (2021). Można go także oglądać w takich serialach, jak: *Blondynka*, *Na dobre i na złe*, *Dziewczyny ze Lwowa*, *Ojciec Mateusz*, *Plebania* czy *Na sygnale*.

Żewakin – Andrzej Konopka

Andrzej Konopka

Aktor teatralny i filmowy. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie. Współpracował m.in. z Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (*Rzeźnia* Sławomira Mrożka w reż. Remigiusza Brzyka, 1999), Teatrem Nowym w Łodzi (*Prorok Ilja Tadeusza Słobodzianka*, 1999; *Król Lear* Williama Shakespeare'a, 2000 – oba w reż. Mikołaja Grabowskiego), a w Warszawie z Teatrem Studio (*Prze(d) stawienie* Tankreda Dorsta i Ursuli Ehler w reż. Agaty Dudy-Gracz, 2006), z Teatrem IMKA (*O północy przybyłem do Wdawy, czyli opis obyczajów II* Jędrzeja Kitowicza, 2010; *Dzienniki* Witolda Gombrowicza, 2010 – oba w reż. Mikołaja Grabowskiego) z Teatrem Polonia (*Próby* Bogusława Schaeffera w reż. Mikołaja Grabowskiego, 2019) oraz Och-Teatrem (*Big Bang* Andrzeja Kondratiuka w reż. Piotra Ratajczaka). Od 2012

do 2018 roku występował w założonym przez Michała Walczaka i Macieja Łubieńskiego kabarecie Pożar w Burdelu.

W 1997 roku na 15. Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi otrzymał wyróżnienie za rolę Szambelana w *Iwonie, księżniczce Burgunda* Witolda Gombrowicza w reż. Jana Peszka. W 2017 roku otrzymał nagrodę indywidualną za osobowość artystyczną za rolę BurdelTaty w spektaklu *Herosi Transformacji i miecz Chrobrego* na 23. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej.

Zagrał w filmach, m.in.: *Życie nie umierać* w reż. Macieja Migasa (2015), *Pokot* w reż. Agnieszki Holland i Kasi Adamik (2017), *Sługi boże* w reż. Mariusza Gawrysia (2016) i serialach tj. *Pakt* (2015–2016), *Belfer* (2016–2017), *25 lat niewinności* w reż. Jana Holoubka (2020).

Stiepan – Jędrzej Taranek

Jędrzej Taranek

Aktor teatralny, filmowy i telewizyjny. Twórca wideo. Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie – filii we Wrocławiu. W trakcie studiów współpracował z Teatrem Ad Spectatores (*Gay love story* w reż. Anny Ilczuk, *Pieniądze są w...* w reż. Macieja Masztalskiego) oraz z Teatrem Polskim i Współczesnym we Wrocławiu.

Debiutował na scenie Teatru Narodowego w Warszawie w spektaklu *Umowa, czyli lajdak ukarany* w reż. Jacques'a Lassalle'a. Współpracował z warszawskimi scenami: Teatrem Studio (m.in. *Zrób sobie raj* w reż. Kasi Adamik i Olgi Chajdas) Teatrem Palladium i sceną Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, a także z Teatrem Małego Widza.

Od 2011 roku współtworzy z przyjaciółmi Teatr EKIPA, wystawiając m.in. spektakle: *Urban Sounds* w reż. Anny Turowiec, *Miłość szuka mieszkania* oraz *Vladimir* w reż. Jana Naturskiego.

W Och-Teatrze zagrał w spektaklach: *Udając ofiarę* w reż. Krystyny Jandy oraz *Bal manekinów* w reż. Jerzego Stuhra.

Widzom srebrnego ekranu znany z licznych ról w produkcjach telewizyjnych, takich jak: *Ojciec Mateusz*, *To nie koniec świata*, *Troje pod przykrywką*. Zagrał też w filmach: *128. szczur* oraz *Larp* oraz fabularnych *Listy do M.*, *Klub Włóczykijów i tajemnica dziadka Hieronima*, *Whatever Happens Next*, *Kobieta sukcesu* i *Underdog*.

Mikołaj Gogol

Mikołaj Wasiljewicz Gogol (Hohol)-Janowski urodził się 31 marca 1809 roku w Soroczyńcach Wielkich w ukraińskim obwodzie połtawskim, mieszkał przez lata w Petersburgu, a umarł w wieku zaledwie 43 lat w Moskwie, gdzie pochowano go na Cmentarzu Nowodziewiczym. Mimo tak krótkiego życia uznawany jest za jednego z najwybitniejszych komediopisarzy świata.

Trudno stanowczo orzec o jego identyfikacji narodowej, bo miał pochodzenie zarówno ukraińskie (rusińskie i kozackie: jego przodkowie od strony babki byli hetmanami kozackimi w I Rzeczypospolitej), jak i polskie korzenie: rodzina Janowskich pieczętowała się polskim herbem Jastrzębiec, dodając sobie przydomek Hohol (przekształcone pierwotne „Gągol” od nazwy kaczki po ukraińsku, a pochodzące od jednej z linii antenatów). Niezaprzeczany jest jednak też wkład Gogola w literaturę rosyjską, który sam tak pisał o swoich rozterkach narodowych: „Nie mogę dać przewagi ani Małorusinowi [Ukraińcowi] przed Rosjaninem, ani Rosjaninowi przed Małorusinem”. Także w jego twórczości czysto rosyjskiej dopatrywano się składni i słownictwie ogromnego wpływu języka ukraińskiego.

Jego pierwsze utwory mają zresztą tematykę ukraińską i zainspirowane są folklorem kozackim, jak na przykład wydany w latach 1831–1832 zbiór opowiadań *Wieczory na chutorze*

niedaleko Dikańki, a w jego ramach powieść *Jarmark w Soroczyńcach*. Co ciekawe, jarmark ten (odbywający się w ostatnią sobotę i niedzielę sierpnia) istnieje po dziś dzień, a w roku 1999 dekretem prezydenta Ukrainy zyskał status „dobra narodowego”.

Gogol sławę zdobył jednak przede wszystkim dzięki genialnym komediom obyczajowym: *Rewizorowi*, opublikowanemu w 1836 roku i *Ożenkowi* z roku 1842, w których (podobnie jak w powieści *Martwe dusze*) tyleż realistycznie, co satyrycznie i groteskowo, przedstawiał wynaturzenia rosyjskiego systemu państwowego oraz deprawację i głupotę szlachty i urzędników.

Z kolei dzięki swoim opowiadaniom i powieściom uznawany jest też za tego, który doprowadził do dominacji prozy fabularnej w literaturze rosyjskiej. Jego *Newski Prospekt*, *Zapiski wariata*, *Nos*, *Szyneł* czy *Portret* są arcydziełami literatury światowej.

Co ciekawe, choć na scenę napisał tylko kilka utworów (poza wspomnianymi jeszcze tylko *Teatralny rozjazd* i jednoaktówkę *Gracze*), jego twórczość często przenoszona była do opery, a muzykę do niej komponowali Piotr Czajkowski, Modest Musorgski, Mikołaj Rimski-Korsakow, Dymitr Szostakowicz, Krzysztof Meyer czy Mieczysław Wainberg.

Julian Tuwim

Urodził się 13 września 1894 roku w Łodzi, zmarł 27 grudnia 1953 roku w Zakopanem. Genialny poeta, tłumacz, kabareciarz, tekściarz, współzałożyciel kabaretu literackiego „Pod Pikadorem” i grupy poetyckiej „Skamander”. Jego siostrą była pisarka i tłumaczka *Kubusia Puchatka* Irena Tuwim, kuzynem – aktor kabaretowy Kazimierz Krukowski (słynnego „Lopka”), a stryjecznym bratem – aktor Włodzimierz Boruński.

Był czarodziejem polszczyzny i jej demiurgiem, mistrzem gry słów i twórcą neologizmów oraz aforyzmów („Jaka to oszczędność czasu – zakochać się od pierwszego wejrzenia”, „Mężczyzna pozostaje zazwyczaj bardzo długo pod wrażeniem, jakie zrobił na kobiecie”, „Pesymista: optymista z praktyką życiową”, „Rodzynka – stroskane winogrono”). A także zawziętym bibliofilem i kolekcjonerem kuriozów (*Czary i czarty polskie*, *Pegaz dęba*, *Cicer cum caule*).

Bawiąc się konwencjami językowymi, podpisywał się ponad czterdziestoma różnymi pseudonimami, jak np. Schyzio Frenik, Roch Pekiński, Owóz, Czyliżem, Atoli, Wszak, On-że, Mulek Róz, Tik, Mik i Optyk, Quis, Korek i Amorek, Dr Jodocus, Dyzio, T. Słaz, Teofil, Torreador, Alcybiades Kminek,

Julian Rozbij Tuwicki, Fra Filippo Sconoppi, Iłkacy Iłkacewicz początkujący poeta, Prof. Baltazar Dziwacki, Madam Ickiewicz.

O jego twórczości poetyckiej trudno się rozpisywać, bo mamy ją niemalże w genach, poczynając od *Lokomotywy*, *Ptasiego Radia* czy *Pana Hilarego po Bal w Operze*, *Kwiaty Polskie* czy – w ostatnich latach ponownie spopularyzowany *Wiersz, w którym autor grzecznie, ale stanowczo uprasza liczne zastępy bliźnich, aby go w d... pocałowali*.

Był też wybitnym tłumaczem z czterech języków (choć sam nie uważał się za poliglotę): rosyjskiego, francuskiego, niemieckiego i łaciny. A we wczesnej młodości przetłumaczył utwory Leopolda Staffa, Juliusza Słowackiego, Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Artura Rimbauda na esperanto.

Choć był wielkim znawcą Puszkina, nie uważał się za puszkiniście, za to przyznawał się do bycia gogolistą i przełożył większość jego dzieł na polski. Poza współpracą z kabaretami w dwudziestoleciu międzywojennym, po wojnie, po powrocie z emigracji, współpracował z teatrami, tłumacząc, adaptując i pisząc teksty piosenek, a w latach 1947–1950 roku

Janusz Gajos

w warszawskim Teatrze Nowym był dyrektorem artystycznym, a następnie – kierownikiem literackim. To w jego tłumaczeniach do dziś wystawia się w Polsce tak różne utwory sceniczne, jak *Zielony Gil* Tirso de Moliny, *Słomkowy kapelusz* Eugène'a Labiche'a, *Intryga i miłość* Friedricha Schillera, *Mądre mu biada* Aleksandra Gribojedowa czy operetkę *Zemsta nietoperza* oraz obie arcykomedie Gogola: *Rewizora* i *Ożenek*.

Wielką tragedią jego życia były towarzyszące mu bezustannie przed wojną ataki, które dziś nazywamy hejtem, czyli mową nienawiści. Endecka prasa zarzucała mu „zażydzanie” polskiej literatury: „Tuwim nie pisze po polsku, lecz tylko w polskim języku (...), a jego duch szwargoce” – pisało „Prosto z mostu” w latach 30. Nazywano go „gudłajskim Mickiewiczem”. Przyczyniło się to do chorób i fobii Tuwima, w tym agorafobii.

Najmocniej problem swojej tożsamości narodowości rozwinął w poruszającym manifestie *My, Żydzi Polscy* opublikowanym w sierpniu 1944 roku w Londynie, w którym mówi „Jestem Polakiem, bo mi się tak podoba”, ale pisze także, że jest Żydem, gdyż czuje więź ze wszystkimi, którzy zginęli w Zagładzie.

Aktor teatralny i filmowy; profesor sztuk teatralnych, pedagog i fotograf. Uznawany powszechnie za jednego z najwybitniejszych polskich aktorów. Doktor honoris causa Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi i jej wykładowca, sześciokrotnie laureat prestiżowej filmowej nagrody „Orły” oraz nagród festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, w tym Diamentowych Łwów dla najlepszego aktora 40-lęcia. Do tego laureat pięciu Wiktorów i jednego Super Wiktora – nagród dla wybitnych osobowości małego ekranu. Kawaler Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, odznaczony też Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Pierwsze kroki aktorskie stawiał w Teatrze Dzieci Zagłębia pod opieką słynnego Jana Dormana. Studiował na Wydziale Aktorskim PWSFTviT w Łodzi (1961–1965), a debiutował w roku 1964 w filmie Marii Kaniewskiej *Panienka z okienka* w roli Pietrka. Był aktorem Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi, od roku 1970 teatrów warszawskich: Komedii, Polskiego Kwadratu, Dramatycznego, Powszechnego i Narodowego.

Zagrał w sumie około 250 ról, z czego w teatrach prawie 80, a w Teatrze Telewizji – blisko 90. Pokazał w nich talent i umiejętności we wszystkich możliwych gatunkach i konwencjach: od komedii po tragedię, od kabaretu po lirykę.

Zdaniem krytyka Jacka Sieradzkiego w scenicznej karierze Janusza Gajosa „absolutnym przełomem była rola Ödöna von Horvátha w *Opowieściach Hollywoodu* Christophera Hamptona (1987). Odkryto wtedy jego dar syntezy: pół śmieszna, kabotyńska i manieryczna, pół straszna, poniżająca i beznadziejna egzystencja niemieckich intelektualistów-emigrantów w Hollywood podczas wojny, odbijała się i zwielokrotniała w jego aptekarsko wyliczonych i fenomenalnie trafnych reakcjach, zawieszeniu głosu, smutnym spojrzeniu, ukrywanym rozbawieniu, jawnej kpinie, hamowanej rozpacz. Jego aktorstwo (...) było przyzmatem, przez który przechodziła cała opowieść i było jednocześnie komentarzem, mądrym, ale pozbawionym wyższości „nadwiedzy”. Jakby aktor wypożyczał widzowi swoje oczy, swoją inteligencję i swoją wrażliwość, prowadził go przez opisany świat, nie eksponując własnej osoby. Był to olśniewająco nowy ton w polskim aktorstwie”.

A przy okazji jego ról w warszawskim Teatrze Powszechnym ten sam krytyk odnotował, że: „jego aktorska giętkość i łatwość zmiany tonu, narzucania widzom klimatu nasycała obyczajowy obrazek Aleksandra Gelmana (*Ławeczka*, 1986) i formalne etiudy Bogusława Schaeffera (*Tutam*, 1991) głębszymi obserwacjami. Jego specjalizacją stała się tragikomedie, pokazywanie postaci w ich śmiesznościach i małościach, z bezwzględnością i czułością zarazem”.

Nie sposób też nie wspomnieć o jego monodramie *Msza za miasto Arras* według Andrzeja Szczypiorskiego, granym przez wiele lat od 1994 roku (początkowo w warszawskim Teatrze Powszechnym a potem Narodowym), w którym – zdaniem cytowanego krytyka – jego rola „w miarę przebiegu skraca dystans, przechodząc z relacjonowania wypadków do emocjonalnego w nich uczestnictwa, uznana została za majstersztyk gatunku”.

Janusz Gajos zajmuje się również fotografią. Swoje zdjęcia prezentował na wystawach w wielu miastach Polski. Jego biografię opublikowała Elżbieta Baniewicz (Wyd. Marginesy, Warszawa, 2013).

Zuzanna Markiewicz

Kostiumograf, scenograf, projektant ubioru, doktor filozofii. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi i Uniwersytetu Łódzkiego. Autorka kostiumów operowych, teatralnych, filmowych, baletowych, rekonstrukcji historycznych oraz współczesnych stylizacji. Projektowała kostiumy dla Teatru Ateneum im. Stefana Jaracza w Warszawie (*Cesarz*, reż. Mikołaj Grabowski), Teatru Powszechnego im. Zygmunta Hübnera w Warszawie (*Czynny do odwołania*, reż. Piotr Bikont), Opery Bałtyckiej (*Sen nocy letniej*, chor. Gray Veredon), Teatru Wielkiego w Łodzi (*Rigoletto*, reż. Paolo Bosisio; *Viva la mamma!*, reż. Roberto Skolmowski; *Grek Zorba* chor. Lorca Massine), Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi (m.in. *Wiele demonów*, reż. Mikołaj Grabowski; *Fantazja polska*, reż. Maciej Wojtyszko; *Kto nie ma, nie płaci*, reż. Piotr Bikont), Teatru Muzycznego w Łodzi (*Miss Saigon*, reż. Zbigniew Macias; *Nędznicy*, reż. Zbigniew Macias; *Wielka Księżna Gerolstein*, reż. Piotr Bikont; *Mur*, reż. Artur Żymelka), Teatru im. Adama Mickiewicza w Częstochowie (*Testosteron*, reż. Andrzej Saramonowicz), Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach (*Prędko, prędko*,

reż. Mikołaj Grabowski), Teatru Polonia w Warszawie (*Próby*, reż. Mikołaj Grabowski, *Policja. Noc zatracenia*, reż. Andrzej Saramonowicz; *Siedem sekund wieczności*, reż. Piotr Szalsza) oraz Och-Teatru w Warszawie (*Wspólnota mieszkaniowa*, reż. Krystyna Janda oraz *Dziewczyna z pociągu*, reż. Cezary Żak).

Odpowiadała także za kostiumy do filmów, m.in. *Martin Luther. The idea that changed the world* Davida Batty'ego, *Nie ten człowiek* Pawła Wendorffa, *Pod Joanny Satanowskiej*, *Pierwsze lato końca świata* Nastazji Gonery, *Władcy przygód. Stąd do Oblivio* Tomasza Szafrąńskiego.

Pracowała w Teatro dell'Opera di Roma, przy licznych programach telewizyjnych, reklamach, teledyskach, pokazach mody. Od 2009 roku projektuje kostiumy i scenografię dla Stowarzyszenia Teatralnego Badów (m.in. *Siódemka* Ziemowita Szczerka, *Burzliwe życie Lejzorka Rojtszwańca* Ilii Erenburga, *Wszystko o kobietach* Miro Gavrana, *Błazen Pana Boga* Daria Fo, *Przygody Pędruka Wyrzutka* Stefana Themersona, *Franz Halbsex* Rolanda Topora).

Dorota Roqueplo

Tworzy kostiumy do filmów i spektakli teatralnych. Absolwentka Szkoły Projektowania i Kostiumu w Paryżu. Zadebiutowała przy filmie Macieja Dejczerza *300 mil do nieba*.

Od tamtej pory zrealizowała kostiumy do kilkadziesiątu filmów, m.in.: *Ostatni prom* Waldemara Krzystka, *Kiedy rozum śpi* Marcina Ziębińskiego, *U pana Boga za piecem* Jacka Bromskiego, *Na koniec świata* Magdaleny Łazarkiewicz, *Chłopaki nie płaczą* Olafa Lubaszenki, *Lejdis* Tomasza Koneckiego, *Ki Leszka Dawida*, *Plac Zbawiciela* Joanny Kos-Krauze i Krzysztofa Krauze, *We mgle* Siergieja Łoźnicy (selection officiel Cannes), *Młyn i krzyż* Lecha Majewskiego, *Sala samobójców* Jana Komasy, *Miasto 44* Jana Komasy, *Hiszpanka* Łukasza Barczyka, *Łagodna* Siergieja Łoźnicy (selection officiel Cannes), *Twój Vincent* Doroty Kobieli i Hugh Welchmana, *Listy do M 3* Tomasza Koneckiego, *Plan B* Kingi Dębskiej, *Erotica 2022: Mocno* Kasi Adamik, *Marzec '68* Krzysztofa Langa.

Współpracowała z teatrami: Wybrzeże w Gdańsku, Rozrywki, Komedia i Narodowy w Warszawie, Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. W Teatrze Polonia stworzyła kostiumy do spektaklu *Kobiety w sytuacji krytycznej* w reż. Krystyny Jandy oraz *Wani*, *Masy*, *Soni* i *Spike'a* w reż. Macieja

Kowalewskiego, a w Och-Teatrze do *Casy Valentyny* – także w reż. Macieja Kowalewskiego.

Tworzyła również kostiumy do wielu spektakli telewizji, współpracując z tak znakomitymi reżyserami, jak: Krystyna Janda, Gustaw Holoubek, Krzysztof Zaleski, Piotr Łazarkiewicz, Jerzy Krysiak, Tomasz Wiszniewski, Henryk Baranowski, Maciej Wojtyszko, Jan Englert, Filip Bajon czy Andrzej Domalik.

Wyróżniona nagrodami na Festiwalach Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w kategorii „najlepsze kostiumy” za projekty do filmów: *Prowokator* Krzysztofa Langa (1995), *Mój Nikifor* Krzysztofa Krauze (2004, 2005), *Pręgi* Magdaleny Piekorz (2004), *Sala samobójców* Jana Komasy (2011), *Młyn i krzyż* Lecha Majewskiego (2011), *Hiszpanka* Łukasza Barczyka (2015), *Magnezja* Macieja Bochniaka (2020). Jest także laureatką Polskich Nagród Filmowych „Orzeł” za kostiumy do filmów: *Młyn i krzyż* Lecha Majewskiego (2012) *Miasto 44* Jana Komasy (2015), *Hiszpanka* Łukasza Barczyka (2016), *Boże Ciało* Jana Komasy (2020).

Członkini Polskiej Akademii Filmowej i Europejskiej Akademii Filmowej (EFA) i Amerykańskiej Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej (AMPAS).

Katarzyna Łuszczuk

Reżyserka światła. Studiowała na Wydziale Wiedzy o Teatrze w Akademii Teatralnej w Warszawie i na Wydziale Polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim.

W latach 2002–2020 była stałą asystentką Krzysztofa Warlikowskiego, z którym współpracowała m.in. przy spektaklach: *Dybuk. Między dwoma światami*, *Krum*, *Anioły w Ameryce*, *(A)pollonia*, *Koniec*, *Opowieści afrykańskie według Szekspira*, *Kabaret Warszawski*, *Francuzi* i *Wyjeżdżamy*. Podróżując z tymi spektaklami, pracowała w ponad 70 teatrach na całym świecie.

Przez wiele lat koordynowała pracę zespołu Krzysztofa Warlikowskiego, najpierw w TR Warszawa, a następnie w Nowym Teatrze w Warszawie, gdzie pracowała jako asystentka dyrektora artystycznego.

Wyreżyserowała światła do ponad stu przedstawień, m.in. w TR Warszawa, Teatrze Polonia, Teatrze Narodowym, Teatrze Polskim, Teatrze Współczesnym, Och-Teatrze, Teatrze Ateneum, Teatrze Collegium Nobilem i Nowym Teatrze w Warszawie, Teatrze im. Stefana Jaracza, Teatrze Nowym i Teatrze

Wielkim w Łodzi, Teatrze Ludowym, Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie i Operze Krakowskiej, Teatrze Capitol, Operze Wrocławskiej, Teatrze Polskim i Teatrze Współczesnym we Wrocławiu, Małopolskim Ogródzie Sztuk i Narodowym Starym Teatrze w Krakowie, Teatrze Nowym, Polskim Teatrze Tańca i Teatrze Wielkim w Poznaniu, Teatrze Polskim w Bydgoszczy i Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu oraz Opolskim Teatrze Lalki i Aktora, Teatrze Szekspirowskim, Teatrze Wybrzeże i Operze Bałtyckiej w Gdańsku oraz Teatrze Muzycznym w Gdyni, Teatrze Polskim w Bielsku-Białej i Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy.

Jako reżyserka światła współpracowała m.in. z Agatą Dudą-Graczą, Pawłem Passinim, Małgorzatą Bogajewską, Krystyną Jandą, Michałem Borczuchem, Wiktorem Rubinem, Marcinem Liberem, Agnieszką Glińską, Jerzym Stuhrem, Przemysławem Wojcieszkiem, Tomaszem Cyzem, Bogusławem Lindą, Szymonem Kaczmarkiem, Claude'em Bardouilem, Markiem Kalitą, Renate Jett, Anną Seniuk, Andrzejem Domalikiem, Jarosławem Tumidajskim.

W 2015 była przewodniczącą jury festiwalu Tanec Praha, przyznając nagrodę za najlepsze światła w spektaklach teatru tańca w Pradze. Prowadziła masterclass w Ołomuńcu w Czechach i Sao Paulo w Brazylii.

Od 2021 roku współpracuje jako Head Tutor modułu „światło” w międzynarodowym programie edukacyjno-artystycznym *Music. Multimedia.Management.*, organizowanym przez Filharmonię im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie i Festiwal Fjord Cadenza w Skodje w Norwegii. Zaczęła też współpracę międzynarodową i wyreżyserowała światła w Klaipėdos dramos teatras w Klaipėdzie na Litwie i w Divadlo Nová scéna w Bratisławie na Słowacji.

W Och-Teatrze i w Teatrze Polonia wyreżyserowała światła do czternastu spektakli. Laureatka Złotego Krzyża Sceny – najważniejszej teatralnej nagrody litewskiej – za reżyserię światła w spektaklu *Między nogami Leny czyli zaśniecie najświętszej Marii Panny według Michelangela Caravaggia* w reż. Agaty Dudy-Graczą, zrealizowanego w Klaipėdos dramos teatras.

Klaudia Błazik

Producentka teatralna, asystentka reżysera, inspicjentka. Absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze warszawskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza, gdzie asystowała przy spektaklach dyplomowych, m.in. przy *Braciach Karamazow* w reż. Jarosława Gajewskiego. Dodatkowo współpracowała przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu Szkół Teatralnych iTSELF.

Studiowała także dziennikarstwo oraz produkcję telewizyjną. Pracowała przy produkcji wielu programów telewizyjnych realizowanych m.in. dla stacji TVN, zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Pełniła funkcję szefowej redakcji programów realizowanych dla kanałów tematycznych grupy Discovery. Pracowała jako asystentka producenta wykonawczego przy spektaklu *Kolacja kanibali* w reż. Borysa Lankosza w Teatrze Polonia (2014). W Och-Teatrze zaś jako producent wykonawcza i asystentka reżyserki Anny Sroki-Hryń przy spektaklu muzycznym *Huśtawka* (2019), jako asystentka Krystyny Jandy i producentka spektakli *Wspólnota mieszkaniowa* (2020) oraz *Coś tu nie gra* (2021) oraz jako producentka i asystentka Piotra Ratajczaka przy *Big Bang* (2021).

Małgorzata Domańska

Kostiumograf, scenograf i fotograf. Jest autorką kostiumów do filmów, m.in.: *Głosy* w reż. Janusza Kijowskiego, *Pusta klatka* w reż. Leszka Barona, *Dyskoteka* w reż. Roberta Rewińskiego, *Przez dotyk* w reż. Magdaleny Łazarkiewicz czy *Droga powrotna* w reż. Jerzego Kaszubowskiego. Współpracowała przy realizacji kostiumów m.in. do *Wielkiego Szu* w reż. Sylwestra Chęcińskiego, *Odwetu* w reż. Tomasza Zygadły, *Lubię nietoperze* w reż. Grzegorza Warchoła, *Oskara* w reż. Marka Piwowskiego, a także dwóch Teatrów Telewizji: *I Bogu dzięki* oraz *Rozmowy z moją matką*. Jest też autorką fotosów z planów seriali telewizyjnych: *Męskie-żeńskie* w reż. Krystyny Jandy oraz miniaturowej Joanny Szczepkowskiej *Garderoba damska*. Przygotowała scenografię do *Małżeństwa Marii Kowalskiej* w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu w reż. Macieja Domańskiego, gdzie współpracowała także przy *Trwa jeszcze bal* w reż. Bohdana Urbankowskiego i *Pannie Tutli-Putli* w reż. Grzegorza Warchoła.

W Teatrze Polonia i Och-Teatrze, z którymi związana jest od początku

istnienia, zrealizowała kostiumy m.in. do spektakli w reżyserii Krystyny Jandy: *Lament na Placu Konstytucji*, *Seks dla opornych*, *Związek otwarty*, *Lekcje stepowania*, *Przedstawienie świąteczne w szpitalu św. Andrzeja*. Współpracowała także przy spektaklach *Zaświaty, czyli czy pies ma duszę?* w reż. Marii Seweryn, *Pod mocnym aniołem* w reż. Magdy Umer czy *Kobieta z widokiem na taras* w reż. Stanisława Tyma. Scenografię i kostiumy przygotowała m.in. do spektakli *Kantata na cztery skrzydła* w reż. Grzegorza Warchoła, *Biała bluzka* w reż. Magdy Umer, *Kontrakt* w reż. Krystyny Jandy, *Alicja ♥ Alicja* w reż. Marii Seweryn, *Pierwsza Dama* w reż. Grzegorza Warchoła, *Romanca* w reż. Wojciecha Malajkata czy też *Nos* w reż. Janusza Wiśniewskiego. Jest autorką scenografii do spektakli *Ich czworo* w reż. Jerzego Stuhra, *Jekyll/Hyde* w reż. Jakuba Porcari, *Porozmawiajmy po niemiecku* w reż. Łukasza Kosa, *Winnego* w reż. Stanisława Brejdyganta. Jako asystent scenografa współtworzyła ponad 130 przedstawień.

Cezary Margiela

Producent teatralny i inspicjent w Och-Teatrze. Kulturoznawca i badacz kultury. Absolwent Kulturoznawstwa na Uniwersytecie SWPS (specjalizacja „Media i kultura cyfrowa”). Współpracował przy prowadzeniu badań społecznych i przy projektach edukacyjnych z Fundacją Obserwatorium, Fundacją Pro Cultura oraz Uniwersytetem SWPS. Z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury związany zawodowo od 2010 roku. W 2015 roku był asystentem producenta wykonawczego spektaklu Łukasza Kosa *Porozmawiajmy po niemiecku*, zrealizowanego na Małej Scenie Teatru Polonia.

Dagmara Kłosińska

Kulturoznawczyni, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego na kierunku roszoznawstwo. Od lat zawodowo zajmuje się rosyjską kulturą oraz stosunkami polsko-rosyjskimi. Od pewnego czasu poznaje tajniki kultury arabskiej.

Waldemar Zatorski

Reżyser światła, realizator spektakli oraz koncertów. Z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury związany od wielu lat. Odpowiadał za reżyserię światła spektakli zrealizowanych zarówno w Teatrze Polonia, jak i Och-Teatrze m.in.: *Kantata na cztery skrzydła* w reż. Grzegorza Warchoła, *Pocztówki z Europy* w reż. Krystyny Jandy, *Kubuś Fatalista i jego pan* w reż. Krzysztofa Stelmaszyka, *One Mąż Show* Szymona Majewskiego pod opieką artystyczną Krystyny Jandy i Marii Seweryn, *Uwaga... Publiczność!* w reż. Edwarda Wojtaszka, *Maria Callas. Master Class* w reż. Andrzeja Domalika, *Żeby nie było śladów* w reż. Piotra Ratajczaka czy *Bal manekinów* w reż. Jerzego Stuhra.

Michał Cacko

Muzyk, kompozytor, realizator dźwięku. Z Teatrem Polonia i Och-Teatrem związany od wielu lat. Skomponował muzykę m.in. do *Przygody* w reż. Krystyny Jandy, *Kantaty na cztery skrzydła* w reż. Grzegorza Warchoła, *Dobry wieczór Państwu* w reż. Krzysztofa Materny. Jest także autorem efektów dźwiękowych oraz realizatorem dźwięku spektakli i koncertów na scenach obydwu teatrów.

• PRZED W /AN/ TRAKCIE PO •

zawsze blisko sztuki // amaristo.pl

Agencja Cateringowa / Bufet Teatru Polonia /
Galeria Przy Teatrze / Instytut Cafe & Bar / Och Cafe //

Włącz 103 FM

 radio
kolor
103 FM

FORMUŁA NAPRAWCZA

JANDA
b a d z p r a w d z i w a ...

REKONSTRUKCJA, PRZEMIANA, ODNOWA

Luksusowe, niezwykle bogate balsamy do szybkiej poprawy wyglądu skóry. Działają jednocześnie na trzy kluczowe strefy ciała – ramiona, brzuch i pośladki. Stworzone, aby Twoja skóra była jędrna i gładka bez względu na upływający czas.

Polecam. ♥ Krystyna Janda

Najbardziej kompletna pielęgnacja ciała dla skóry dojrzałej.

Dostępne w drogeriach **ROSSMANN** i na janda.pl

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ
TEATRU POLONIA I OCH-TEATRU

Szanowni Państwo,

zwracamy się z propozycją dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polonia i Och-Teatru, które powołaliśmy jesienią 2014 roku przy naszej Fundacji. Jego celem jest stworzenie nowej w Polsce tradycji współfinansowania przedsięwzięć artystycznych teatrów przez indywidualnych odbiorców.

Czerpiąc inspirację z popularnych za granicą wzorców, proponujemy Państwu wejście do grona Widzów, którzy wspierają teatr finansowo, tym samym stając się nie tylko entuzjastami sztuki, ale i jej mecenasami.

Przygotowaliśmy trzy modele wspierania Teatru Polonia i Och-Teatru, na każdym poziomie oferując rozmaite korzyści, od zniżek na bilety po zaproszenia na premiery i wsparcie indywidualnego opiekuna. Zapraszamy do zostania naszym Sympatykiem, Darczyńcą lub Mecenasem. Każdy z tych modeli związany jest z roczną opłatą, która przyczyni się do powstania kolejnych produkcji w naszych teatrach.

Obecnie w gronie Mecenasów są m.in.: Pan Zbigniew Canowiecki, Pani Joanna Jezior-Sojka, Państwo Aleksandra i Krzysztof Kamińscy, Pan Mateusz Macher, Pani Joanna Mikołajczyk, Pani Katarzyna Roszak-Mazurek, Pani Halina Roszak, Pani Amelia Śliwińska, Pan Piotr Topolski, Pani Małgorzata Wieczorek, Przyjaciele z Paryża, Codec Systems sp. z o.o., Kulczyk Investments S.A.

Dziękujemy Państwu za okazane wsparcie.

Jeżeli byliby Państwo zainteresowani szczegółami oraz sposobem dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół, prosimy o kontakt drogą telefoniczną pod numerem +48 534 885 889 lub drogą mailową: towarzystwo@teatrpolsnia.pl.

Twórzmy razem teatr, dla siebie i dla innych.

Z wyrazami szacunku,
Zespół Fundacji Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury

Premiery w 2022 roku są dofinansowane przez:

Partner Och-Teatru:

Doradca prawny teatrów:

Partner premier:

A//.ARISTO

Patroni medialni:

Mecenas technologiczny teatrów:

Zabezpieczenie sanitarne:

Partner teleinformatyczny teatrów:

Program wydrukowano w:

Projekt graficzny:

progressivo

Fotografie portretowe, z prób oraz plakaty: Robert Jaworski
Kostiumy uszyto w pracowni Macieja Kani.
Scenografia powstała w pracowni Ryszarda Bartłomieja Kłosa.

PREZES FUNDACJI

Krystyna Janda

CZŁONKOWIE RADY FUNDACJI

Marcin Gędziorowski, Magda Umer, Cezary Żak

DYREKTOR FUNDACJI KRYSZTYNY JANDY NA RZECZ KULTURY

Alicja Przerazińska

KONTROLER FINANSOWY

Aleksander Szafranski

SPECJALISTKA DS. KSIĘGOWO-PLACOWYCH

Barbara Łotocka

ORGANIZACJA PRACY TEATRÓW

Jolanta Bielasta, Barbara Bogucka, Kinga Smolińska

KOORDYNACJA PRACY ARTYSTYCZNEJ

Adam Kasjaniuk, Ewa Ratkowska

KOMUNIKACJA, PR I MARKETING

Agnieszka Kubaś, Jacek Rakowiecki

IMPRESARIAT

Iwona Gradkowska-Kosmala, Ewa Ratkowska

WYNAJMY

Kinga Smolińska

BIURO OBSŁUGI WIDZA

Tomasz Harlejczyk, Aleksandra Walasiak

KASA BILETOWA

Piotr Bajcar, Marika Cudak, Tomasz Harlejczyk, Tomasz Płacheta, Janina Staros, Aleksandra Walasiak

PRODUCENCI WYKONAWCZY/ INSPICJENCI

Klaudia Błazik, Magdalena Kłosińska, Cezary Margiela, Rafał Rossa

KIEROWNICY TECHNICZNI

Małgorzata Domańska (scenografia i kostiumy), Waldemar Zatorski (światło i dźwięk), Tomasz Rusek, Tomasz Przystępny (scena)

OŚWIETLENIE, AKUSTYKA I MULTIMEDIA

Tatiana Czabańska, Michał Cacko, Maciej Gendek, Radosław Grabski, Paweł Nowicki, Rafał Piotrowski, Michał Suwiński, Michał Tatar, Waldemar Zatorski

OBSŁUGA SCENY

Piotr Bajcar, Łukasz Figa, Tomasz Przystępny, Rafał Rossa, Tomasz Rusek, Andrzej Solis, Piotr Suwiński, Przemysław Świętochowski, Piotr Zwolak

FRYZJERZY/CHARAKTERYZATORZY

Anna Czerwińska, Katarzyna Marciniak, Wiola Saliwon, Zuzanna Szostek, Sylwia Wrzosek, Hubert Grabowski

GARDEROBIANE

Wiesława Kamińska, Ewa Klimaszewska, Maria Pińkowska, Anna Sokołowska

Dane teleadresowe

OCH-TEATR

ul. Grójecka 65, 02-094 Warszawa
tel. 22 589 52 00

Kasy biletowe czynne: pon.-sob.
od godz. 10:00, niedz. od godz. 12:00
do rozpoczęcia przedstawień.

bilety@ochteatr.com.pl oraz online
www.ochteatr.com.pl
bilety@teatrpolonia.pl oraz online
www.teatrpolonia.pl

OCH TEATR

ul. Grójecka 65
02-094 Warszawa
tel. 22 589 52 00
bilety@ochteatr.com.pl
www.ochteatr.com.pl